

CYFARFOD	Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
DYDDIAD	16 Mawrth 2023
TEITL YR ADRODDIAD	Darpariaeth Dysgu a Datblygu i Aelodau
PWRPAS	Rhoi diweddariad o'r ddarpariaeth <i>Dysgu a Datblygu</i> i Aelodau, gan amlygu llwyddiannau, sialensiau a datblygiadau
ARGYMHELLIAD	Gwahoddir y Pwyllgor i gynnig unrhyw awgrymiadau pellach
AWDUR	Carey Cartwright (Rheolwr Dysgu a Datblygu'r Sefydliad)

1 Trosolwg

- 1.1 Mae'n amser priodol i adlewyrchu ac adolygu trefniadau Dysgu a Datblygu, yn dilyn cyfnod prysur iawn ond cymharol sefydlog.
- 1.2 Ar ddechrau'r tymor etholiadol mae'r rhaglen ddysgu wedi bod yn ddwys, gyda nifer sylweddol o gyfleoedd dysgu wedi cael eu cynnig (i Aelodau newydd yn arbennig).
- 1.3 Erbyn hyn, rydym mewn sefyllfa i gyflwyno rhai teitlau hyfforddi yn y dull 'traddodiadol' *wyneb i wyneb* unwaith eto, ochr yn ochr gyda sesiynau 'rhithiol' ('o bell').
- 1.4 Mae'r rhaglen hyfforddiant yn esblygu a tyfu'n barhaus, ac rydym erbyn hyn yn ymgynghori gyda Phenaethiaid a Swyddogion ar gynnwys rhaglen 2023/24. Byddwn hefyd yn cynnwys teitlau ar gais Aelodau, ac yn croesawu unrhyw awgrymiadau pellach.

2 Rhaglen Hyfforddiant

- 2.1 Gwelir o raglen 2022-23 (Atodiad 1) fod amrediad o ddigwyddiadau datblygol wedi eu cynnal, gyda recordiadau (*ble'n bosib*) o'r sesiynau hyd at ddiwedd Ebrill 2023 i'w gweld ar y Fewnrwyd Aelodau. Mae rhaglen ddwys o ddigwyddiadau wedi ei chynnal, gyda ffocws ar hyfforddiant 'Craidd' ar gyfer cyflawni rôl e.e. *'Hyfforddiant i Aelodau'r Pwyllgor Cynllunio'*, a theitlau megis *'Arwain yn Ddiogel a Diogelwch Personol'*, sy'n cyfarch materion iechyd a lles. Trefnwyd sesiynau ychwanegol e.e. *'Cyfryngau Cymdeithasol'* a *'Cymorth Cyntaf Iechyd Meddwl'* hefyd mewn ymateb i geisiadau gan Aelodau.
- 2.2 Dylid nodi bod yr adborth wedi bod yn ardderchog ar y cyfan, gyda sawl Aelod yn nodi bod y sesiynau yn werthfawr. Dyma esiamplau o adborth:-

2.2.1 Cymorth Cyntaf Iechyd Meddwl

"Dau ddiwrnod hynod werthfawr, yn enwedig gan ein bod yn y maes o fod yn delio â phobl yn ein cymunedau. Roedd yr Hyfforddwraig yn ffantastig ac yn rhoi gwybodaeth ar ble i fynd os ydym eisau dysgu am rywbeth penodol. Yn gwerthfawrogi hefyd bod ein llesiant meddyliol ni fel Aelodau wedi cael ystyriaeth, a'r pwysigrwydd o gael ymennydd iach a meddwl iach."

"Hyfforddiant gwych, fe ddylai Holl Gynghorwyr fynd arno"
"Wedi mwynhau mas draw, ymarferol a chefnogol iawn."

2.2.2 Arwain yn Ddiogel a Diogelwch Personol

"Fel Aelod Cabinet, mae'r sesiwn hwn wedi bod yn agoriad llygad llwyr imi, ac yn profi mor bwysig ydi ein bod yn deall beth yw'r risgiau, ble i gwestiynu, a sut i sicrhau ein bod yn gwneud penderfyniadau cywir"

"Wedi dysgu lot fawr am faes nad oedd gen i ddim llawer o wybodaeth na dealltwriaeth ohono. Sesiwn gwerthfawr iawn y dylai bob Cyngorydd ei gymeryd o ddifrif ac ymdrechu i fynychu".

3 **Cyfweliadau Datblygu Personol**

3.1 Mae anghenion datblygol unigolion yn amrywio'n sylweddol, ac mae Aelodau wedi derbyn gwahoddiad i fynychu 'Cyfweliad Datblygiad Personol' gydag arbenigwr Dysgu a Datblygu i drafod eu hanghenion datblygol a llunio rhaglen ddatblygol personol. Hyd yma, mae 2 wedi dangos diddordeb.

4 **Ystadegau Mynychu**

4.1 Yn y cyfnod ers Mai 2022, cynhaliwyd 35 o ddiwyddiadau (gan nodi bod elfennau amrywiol eraill yn ychwanegol i hyn, megis sesiynau cymhelliant). Mae niferoedd mynychu wedi bod yn amrywiol e.e., Categori Ysgolion 33, Sesiwn Cydraddoldeb gyda dim ond 5 wedi mynychu.

Efallai bod angen ystyried:-

- Adolygu geiriad y gwahoddiadau i sicrhau eglurdeb
- Pwysleisio'r budd a manteision personol o fynychu

5 **Hyblygrwydd**

5.1 Mewn ymateb i anghenion aelodau a hwyluso cyfleoedd iddynt fynychu hyfforddiant, adolygwyd nifer o drefniadau i gynnig mwy o hyblygrwydd:-

- Cynnig sesiynau ar-lein ('o bell')
- Cynnig mwy nag un dewis o ddiwyddiadau
- Trefnu sesiynau ar amseroedd gwahanol (e.e. fin nos)

5.2 Ond, ymddengys nad yw cyflwyno'r addasiadau yma wedi gwneud y sesiynau yn haws i bawb fynychu, a bu'n rhaid rhedeg rhai sesiynau gyda niferoedd bychan nad oedd yn gost effeithiol e.e. 'ratio' swyddogion i fynychwyr bron yn gyfartal. Gwelwyd tueddiad i beidio cofrestru ar y digwyddiadau cyntaf pan yn cynnig cyfres o ddiwyddiadau - effaith hyn oedd gorfod canslo rhai digwyddiadau yn sgil niferoedd annigonol.

6 **Edrych i'r Dyfodol**

Er mwyn gwneud y gorau o adnoddau a chyllideb prin, bydd y Gwasanaeth Dysgu a Datblygu'r Sefydliad yn cymryd y camau canlynol:-

6.1 Rhaglen gyffredinol:-

6.1.1 Parhau i roi digon o rybudd ar gyfer digwyddiadau

6.1.2 Osgoi 'gorgyffwrdd' gyda digwyddiadau sydd eisoes yn y calendr pwyllgorau

6.1.3 Parhau gyda'r ddarpariaeth dysgu 'rhithiol' ar *Teams/Zoom* (sesiynau 'byw')

6.1.4 Datblygu arlwy o fodiwlau e-ddysgu sydd ar gael unrhyw le / unrhyw adeg

6.1.5 Trefnu a hysbysebu **un digwyddiad ar y tro** gan anfon **un cais cyfarfod**

6.1.6 Trefnu a hysbysebu sesiynau pellach yn ôl yr angen, h.y., pan mae niferoedd digonol wedi datgan diddordeb (mynd ar restr aros)

6.1.7 Parhau i fod yn hyblyg o ran trefniadau os oes grŵp o Aelodau yn gwneud cais am ddigwyddiad sy'n cael ei gynnal ar amser gwahanol i'r arfer.

6.1.8 Annog Aelodau i wneud defnydd o'r Fewnrwyd i gael gwybodaeth am y cyfleoedd datblygol diweddaraf

6.2 Teitlau Craidd

6.2.1 Nodir manylion a disgwyliadau o ran mynychu'r teitlau yma ar y Fewnrwyd Aelodau Darparu rhai teitlau trwy e-fodiwlau sydd ar gael unrhyw le/unrhyw adeg

6.3 Teitlau Datblygol

Pan mae unigolion yn gwneud cais am deitl/maes dysgu penodol iddynt hwy'n bersonol (ble nad oes nifer digonol i warantu comisiynu digwyddiad yn y Cyngor) byddwn yn:-

6.3.1 Edrych ar y posibilrwydd o drefnu i'r unigolyn fynychu sesiwn allanol (agored)

6.3.2 Creu rhestr aros a threfnu digwyddiad pan mae niferoedd digonol i gyfiawnhau hynny

6.4 Rhedeg neu ganslo digwyddiadau

Os yw'r niferoedd sy'n gwneud cais i fynychu sesiwn yn isel, byddwn yn:-

6.4.1 Anfon neges atgoffa gyda dyddiad ymateb pendant

6.4.2 Cymryd penderfyniad 'busnes' o ran canslo/gohirio digwyddiad ar sail:-

- Dim ond rhedeg digwyddiadau ble mae niferoedd yn cyfiawnhau hynny
- Risg i unigolion / Y Cyngor
- Gwerth am arian wrth gomisiynu cwmnïau allanol
- Defnydd gorau o amser swyddogion

Gwahoddir y Pwyllgor i ystyried y trefniadau hyfforddiant a chamau a gynigir a'u cymeradwyo.

RHAGLEN DATBLYGU AELODAU ETHOLEDIG

ELECTED MEMBERS' DEVELOPMENT PROGRAMME

Dyddiad ac amser / <i>Date and time</i>		Digwyddiad / <i>Event</i>	Dull Dysgu / <i>Learning Method</i>	Arweinwyr / <i>Leaders</i>
Mai 10 + 11 May	(Trwy dydd/all day)	Diwrnod Croeso / Welcome Day	Siambrau & Zoom Hybrid	Amrywiol / Various
Mai 30 May	(10:00 – 11:00)	Cyflwyniad i Gynllunio / Introduction to Planning (Holl Aelodau / All Members)	Rhithiol / virtual	Gareth Jones/Keira Sweeney/Rebeca Jones
Mehefin 6 June	(2:00 – 3:00)	Hyfforddiant i Aelodau'r Pwyllgor Cynllunio / Planning Committee Members Training	Rhithiol / Virtual	Gareth Jones/Keira Sweeney/Rebeca Jones
Mehefin 8 June	(10:00 – 11:00)	Gwybodaeth am Bobl : Eich Cyfrifoldeb Chi / Information about People : Your Responsibility	Rhithiol / Virtual	Helen Mary Parry (Rheolwr Gwybodaeth / Information Manager)
Mehefin 9 June	(10:00 – 12:30)	Y Cod Ymddygiad / The Code of Conduct	Rhithiol Virtual	Iwan Evans
Mehefin 22 June	(10:00 – 11:00 (14:00 – 15:00)	Cyflwyniad i Opsiynau Tai Gwynedd / Introduction to Gwynedd Housing Options	Rhithiol / virtual	Swyddogion Amrywiol (Tai ac Eiddo)
Mehefin 29 June	(10:00 – 12:30)	Hyfforddiant i Aelodau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio / Training for the Governance & Audit Committee Members	Rhithiol / Virtual	Dewi Morgan / Luned Fon Jones

Mehffin 30 June	(10:00 – 11:00) (16:00 – 17:00)	Cyflwyniad i Ddigartrefedd / Introduction to Homelessness	Rhithiol / virtual	Swyddogion Amrywiol (Tai ac Eiddo)
Gorffennaf 6 July	(10:15 – 11:15)	Cyflwyniad i Graffu : Gweithdy Pwyllgor Craffu Cymunedau / Introduction to Scrutiny : Communities Scrutiny Committee Workshop	Siambr Hywel Dda & Zoom Hybrid	Bethan Adams
Gorffennaf 7 July	(10:15 – 11:15)	Cyflwyniad i Graffu : Gweithdy Pwyllgor Craffu Gofal / Introduction to Scrutiny : Care Scrutiny Committee Workshop	Siambr Hywel Dda & Zoom Hybrid	Llywela Owain
Gorffennaf 13 July	(10:00 – 12:30)	Eich Cyfrifoldeb dros Gydraddoldeb / Your Responsibility for Equality	Rhithiol / Virtual	Delyth Gadlys Williams
Gorffennaf 14 July	(10:15 – 11:15)	Cyflwyniad i Graffu : Gweithdy Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi / Introduction to Scrutiny : Education & Economy Scrutiny Committee Workshop	Siambr Hywel Dda & Zoom Hybrid	Vera Jones
Gorffennaf 25 July	(4:00 – 5:00)	Gofal Cartref – Diweddariad ar y model Newydd Home Care – Update on the new model	Rhithiol / Virtual	Meilys Haulfryn Smith, Sian Wyn Griffiths
Gorffennaf 25 July	(1:30 – 3:00)	Rôl y Fforwm Craffu a rôl craffu yn y trefniadau perfformiad o dan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 / The Scrutiny Forum's role and the role of scrutiny in the performance arrangements under the Local Government and Elections (Wales) Act 2021.	Rhithiol / Virtual	Bethan Adams, Dewi Wyn Jones
Medi 8 September	(2:00 – 3:30)	Arwain yn Ddiogel a Diogelwch Personol / Safe Leadership & Personal Safety (Sesiwn dwyieithog / bilingual session)	Rhithiol / Virtual	Catrin Love (Ymgynghorydd Iechyd Diogelwch a Lles / Health, Safety & Wellbeing Consultant)
Medi 9 September	(10:00 – 11:00)	Cadeirio Pwyllgorau Craffu – Agweddau Cyfreithiol / Chairing Scrutiny Committees – Legal Aspects)	Rhithiol / Virtual	Sion Huws
Medi 14 September	(2:00 – 4:30)	Eich Cyfrifoldeb dros Gydraddoldeb / Your Responsibility for Equality	Rhithiol / Virtual	Delyth Gadlys Williams

Medi 21 September	(10:00 – 12:30)	Y Cod Ymddygiad / The Code of Conduct	Rhithiol / Virtual	Iwan Evans (Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol / Head of Legal Service)
Medi 28 September	(2:00 – 3:00)	Gwybodaeth am Bobl : Eich Cyfrifoldeb Chi / Information about People : Your Responsibility	Rhithiol / Virtual	Helen Mary Parry
Medi 29 September	(2:00 – 3:30)	Arwain yn Ddiogel a Diogelwch Personol / Safe Leadership & Personal Safety (Sesiwn Cymraeg / Welsh medium session)	Rhithiol / Virtual	Catrin Love
Hydref 5 October	(1:30 – 3:30)	Catgoreiddio Ysgolion yn ôl y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg / Categorising Schools according to the Welsh language provision	Rhithiol / Virtual	Debbie Williams-Jones
Hydref 10 October	(2:00 – 3:30)	Polisi Cynllunio a'r Cynllun Datblygu Lleol / Planning Policy & the Local Development Plan	Rhithiol / Virtual	Gareth Jones a Rebeca Angharad Jones
Hydref 12 October	(10:00 – 11:30)			
Hydref 12 October	(2:00 – 3:00)	Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol / Future Generations Wellbeing Act	Rhithiol / Virtual	Dewi Wyn Jones a Sandra Thomas
Hydref 27 October	(10:00 – 11:00)			
Hydref 19 October	(2:00 – 3:30)	Ffordd Gwynedd	Rhithiol / Virtual	Dafydd Gibbard (Prif Weithredwr/Chief Executive)
Tachwedd 9 November	(10:00 – 11:00)	Diogelu Plant ac Oedolion / Safeguarding Children & Adults	Rhithiol / Virtual	Dafydd Paul / Mannon Trappe
Tachwedd 16 November	(2:00 – 3:00)			
Tachwedd 11 November	(10:00 – 11:30)	Ffordd Gwynedd	Rhithiol / Virtual	Geraint Owen a Carey Cartwright
Tachwedd 11 November	(1:00 – 2:30)	Hyfforddiant i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio – Y Broses Gwynion The Complaints Procedure – Training for the Governance & Audit Committee	Rhithiol / Virtual	Matthew Harris (Ombudsman)

Tachwedd 22 November (1:30 – 4:30)	Amrywiaeth mewn Democratiaeth i Ferched/ Diversity in Democracy for Women	Rhithiol / Virtual	Dr Jessica Laimann Swyddog Polisi a Materion Cyhoeddus Women's Equality Network (WEN) Wales / Rhwydwaith Cydraddoldeb Menywod (RhCM) Cymru
Tachwedd 25 November (2:00 – 3:00)	Gwybodaeth am Bobl : Eich Cyfrifoldeb Chi / Information about People : Your Responsibility	Rhithiol / Virtual	Helen Mary Parry
I'w gadarnhau / To be confirmed			
Rhagfyr 6 December (1:30 – 3:00)	Cyfryngau Cymdeithasol – Rheoli eich enw da ar-lein	Rhithiol / Virtual	Equinox
Rhagfyr 15 December (10:00 – 11:30)	Social Media – Managing your reputation online		
Rhagfyr 14 December (10:00 – 11:30)	Safle Treftadaeth y Byd / World Heritage Sites	Rhithiol / Virtual	Rebeca Angharad Jones / Roland Evans
Rhagfyr 15 December (3:30 – 5:00)			
Ionawr 11 January 2023 (10:00 – 11:30)	Anwytho Llywodraethwyr Newydd / New Governors Induction	Rhithiol / Virtual	Buddug Mair Huws
Ionawr 12 a 13 January 2023 (9:30 – 4:30)	Cymorth Cyntaf Iechyd Meddwl / Mental Health First Aid	Wyneb i Wyneb / Face to face (Caernarfon)	Bethan Roberts
Ionawr 18 January (10:00 – 11:30)	Cyfryngau Cymdeithasol (Ail ran – Sut i greu cynnwys da) Social Media (Second Part – How to create good content)	Rhithiol / Virtual	Equinox
Ionawr 25 January (5:30 – 7:30)	Eich Cyfrifoldeb dros Gydraddoldeb / Your Responsibility for Equality	Rhithiol / Virtual	Delyth Gadlys Williams
Chwefror 1 February (9:00 – 3:30)	Hyfforddiant Cyfryngau a Chyflwyno Media & Presenting Training 'Refresher' i Aelodau Cabinet 'Refresher' for Cabinet Members	Wyneb i Wyneb (Caernarfon)	Sgript

Chwefror 8 February 2023 (10:00 – 11:00)	Trefniadau Cwynion Ysgol – y gwahanol fathau o gwynion, pa Bolisi sy'n berthnasol a sut mae delio â nhw / School Complaints Procedures – the different types of complaints, what Policies are appropriate and how to deal with them.	Rhithiol / Virtual	Buddug Mair Huws
Chwefror 8 February 2023 (3:30 – 5:00)	Trosolwg ar ymarfer da o Wella Gwasanaeth o Gwynion Overview of Service Improvements learning through Complaints	Rhithiol / virtual	Matthew Harris (Ombudsman)
Chwefror 15 February (1:00 – 3:00)	Ein dyletswyddau ni fel Rhieni Corfforaethol / Our duties as Corporate Parents	Rhithiol / virtual	Marian Parry Hughes, Aled Gibbard, Elenid Glyn, Ffion Elis Edwards
Mawrth 8 March (2:00 – 3:00)	Gwybodaeth am Bobl : Eich Cyfrifoldeb Chi / Information about People : Your Responsibility	Rhithiol / virtual	Helen Mary Parry
Mawrth 16 March 2023 (10:00 – 1:00)	Arwain Cymunedau trwy Newid / Leading Communities through Change	Wyneb i wyneb Penrhyndeudraeth	Carey Cartwright, Ffion Bryn Jones
Ebrill 19 April (2:00 – 3:30)	Ffordd Gwynedd (Sesiwn pellach i'r rhai sydd wedi methu mynychu'n barod / Further session for those who've been unable to attend previously)	Rhithiol / virtual	Geraint Owen a Carey Cartwright
Ebrill 20 April (4:00 – 5:00)	Gwybodaeth am grantiau Cist Gwynedd / Information about Cist Gwynedd grants	Rhithiol / virtual	Rhian George (Economi a Chymuned / Economy & Community)
Ebrill 27 April (11:00 – 12:30)	Arwain yn Ddiogel a Diogelwch Personol / Safe Leadership & Personal Safety (Sesiwn i'r bawb sydd wedi methu'r rhai blaenorol / a session for those who have been unable to attend previously)	Rhithiol / virtual	Catrin Love
(2:30 – 3:30)	Diogelwch Personol / Personal Safety (yr elfen newydd i'w cwrs sydd heb gael ei gyflwyno i'r rhai sydd eisoes wedi mynychu / The new 'bolt on' to the course and for those who have not had this element)	Rhithiol / virtual	Catrin Love

Ysgrifenydd - Digwyddiadau "Craidd" / Bold font - 'Core' events

Ysgrifenydd cyffredinol - Digwyddiadau "Dewisiol" - General font - 'Optional' events